Mars 2007

Förslag till samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet

Lars-Johan Blom
Åsa Greijer
Ulf Jorner
Annika Lindblom
Hans Nyquist
Anna Torrång

Förslag till samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet

I det dokument som du nu har framför dig presenteras ett förslag till samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet i en ny förening, Svenska statistikföreningen. På uppdrag av de två föreningarnas styrelser har en samarbetsgrupp tagit fram detta förslag under vintern 2006/07. Gruppen har haft som mål att komma med ett relativt kortfattat förslag. Detta måste självfallet ändå vara uttömmande, så att det täcker alla viktiga frågor.

Samtidigt finns det många punkter där gruppen inte tycker det är tillräckligt att endast presentera resultatet av sitt arbete. För att de enskilda medlemmarna i föreningarna skall ha en rimlig möjlighet att bedöma förslaget måste också resonemangen bakom vissa val redovisas. Priset för en sådan redovisning är förstås ett längre dokument.

Den medlem som endast vill läsa förslaget går alltså direkt till avsnitt 4 Gruppens förslag. Den som också vill ta del av bakgrund och gruppens övervägande – där också ett antal rekommendationer som inte utgör formella förslag finns – läser istället hela dokumentet.

1 Bakgrund

1.1 Gruppens uppdrag och sammansättning

När tanken på ett utökat samarbete eller ett samgående mellan föreningarna aktualiserats tillsattes i slutet av 2005 en utredningsgrupp med uppgift att utveckla ett förslag. Gruppen förordade ett samgående och skisserade principerna och tidsplanen för ett sådant men gav som alternativ också en lösare sammanhållen organisation (*Statistiska föreningen + Statistikersamfundet = Sant? 2006-03-13*).

Utredningsgruppens förslag har behandlats vid de två föreningarnas årsmöten i mars respektive oktober 2006. Båda föreningarna tillstyrkte förslaget om samgående och följde även förslaget att utse en samarbetsgrupp som fick i uppgift att ta fram ett konkret förslag till hur ett samgående skall kunna gå till samt hur den nya föreningen skall arbeta.

Samarbetsgruppen har bestått av Annika Lindblom, Hans Nyquist och Anna Torrång från Svenska statistikersamfundet samt av Lars-Johan Blom, Åsa Greijer och Ulf Jorner (sammankallande) från Statistiska föreningen.

1.2 Tidsplan för gruppens arbete

Förslaget om samgående kommer att föreläggas de två föreningarnas ordinarie årsmöten år 2007. Detta innebär att gruppens förslag tagits fram så att det kan sändas ut c:a två veckor före Statistiska föreningens årsmöte den 22 mars. Gruppen har haft löpande kontakt med de två föreningarnas styrelser under sitta arbete, men står självfallet själv för såväl förslag som skrivningar i detta dokument.

Under förutsättning att både Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet ställer sig positiva kan ett samgående ske under början av år 2008.

2 Nuläget

Nedan beskrivs nuläget i de båda föreningarna med avseende på organisation, syfte och verksamhet, medlemmar och ekonomi. En utförligare beskrivning av föreningarnas verksamheter finns i utredningsrapporten *"Statistiska föreningen + Statistikersamfundet = Sant? 2006-03-13."*

2.1 Organisation och verksamhet

Sverige har idag två intresseorganisationer inom statistikområdet: Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet. Båda är väletablerade, Statistiska föreningen med en över 100-årig historia och Svenska statistikersamfundet med en nästan 50-årig. Svenska statistikersamfundet är från början en utbrytning från Statistiska föreningen och har en stark bas inom universitet och företag, medan Statistiska föreningen har sin starkaste bas inom myndighetsvärlden. Statistiska föreningens verksamhet är relativt hårt knuten till Stockholmsområdet, medan Svenska statistikersamfundet är mer rikstäckande.

Föreningarna har liknande syften. Ändamålen för föreningarna enligt stadgarna är:

> "Statistiska föreningen är en oberoende organisation för erfarenhetsutbyte, debatt och utveckling inom statistikområdet. Föreningen är till för både dem som producerar statistik som dem som använder statistik."
>
> "Svenska statistikersamfundet skall verka för utveckling av statistisk vetenskap och dess tillämpningar."

Samtidigt som syftena är snarlika finns en viktig skillnad genom att Statistiska föreningen är öppen också för icke-statistiker. Svenska statistikersamfundet är mer en förening för statistiker. Detta understryks också av att Samfundet tillämpar inval av nya medlemmar, medan föreningen inte har någon sådan procedur. Minst 60 poäng i statistik kan sägas vara en norm för medlemskap i Svenska statistikersamfundet.

Föreningarna har olika verksamhetsår: Statistiska föreningen har kalenderår medan Svenska statistikersamfundet har verksamhetsåret 1 september – 31 augusti.

2.2 Medlemmar

Svenska statistikersamfundet är den större föreningen, med drygt 1 300 medlemmar. Samfundet har också tre sektioner varav den största har 200 medlemmar. Statistiska föreningen har drygt 500 medlemmar. Drygt 100 personer kan uppskattas vara medlemmar i båda föreningarna.

En mer detaljerad bild av föreningarnas storlek ges i tabell 1. Siffrorna avser år 2005 för Statistiska föreningen och 2005/06 för Svenska statistikersamfundet.

Tabell 1 Antal medlemmar i Statistiska föreningen respektive Svenska statistikersamfundet och dess sektioner

		Därav				
Förening	Antal medlemmar	Enskilda medlemmar	Institutions-medlemmar	Heders-medlemmar[1]	Fri-medlemmar[2]	Ständiga medlemmar[3]
Statistikersamfundet	1 332	1 164	42			126
Survey	160	154	6			
FMS	200	198	2			
Industriell	40					
Statistiska föreningen	531			13	41	26

1 Betalar ingen medlemsavgift
2 Medlemmar födda senast 1926, betalar ingen medlemsavgift
3 Betalade (för länge sedan) en avgift som innebar medlemskap livet ut

2.3 Ekonomi

Båda föreningarna har en mycket god ekonomi; detta gäller också Svenska statistikersamfundets sektioner (se tabell 2). För föreningar av denna typ är självfallet inte en god ekonomi ett självändamål, utan ett medel för att kunna främja föreningarnas syften. Inte desto mindre är det viktigt med en reserv inför eventuella större satsningar. Som exempel kan nämnas att Statistiska föreningen sitt jubileumsår 2001 gick med ett planerat underskott om över 100 000 kr.

Tabell 2 Ekonomi i Statistiska föreningen, Svenska statistikersamfundet samt sektioner

Förening	Verksam-hetsår	Årets resultat	Eget kapital[1]
Statistikersamfundet	2005/06	+ 29 871	541 805
Survey	2005/06	- 14 100	110 555
FMS	2005/06	- 16 660	102 218
Industriell	2005/06	+ 25 964	133 385
Statistiska föreningen	2005	+ 81 891	314 813

1 Föreningen skuld till medlemmarna (eget kapital + fond för ständiga medlemmar)

Föreningarna och sektionerna har relativt låga medlemsavgifter, se tabell 3 (siffrorna avser år 2006 för Statistiska föreningen och år 2007 för Svenska statistikersamfundet). Istället baseras ekonomin huvudsakligen på konferensintäkter respektive försäljning av adresser.

Tabell 3 Medlemsavgifter i Statistiska föreningen respektive Svenska statistikersamfundet och dess sektioner

Förening	Medlemsavgift per år	
Statistiker-samfundet	130 kr	Enskilda
	1 300 kr	Institution, minst fyra statistiker
	650 kr	Institution, mindre än fyra statistiker
Survey	50 kr	Enskilda, medlemmar i Samfundet
	150 kr	Enskilda, ej medlemmar i Samfundet
	500 kr	Institution
FMS	50 kr	Enskild (måste vara medlem i Samfundet)
	8 000 kr	Institution
Industriell	-	Enskilda, medlemmar i Samfundet
	60 kr	Enskilda, ej medlemmar i Samfundet
Statistiska föreningen	120 kr	Hel medlemsavgift
	60 kr	Medlem som är bosatt och verksam utanför Stor-Stockholm
	60 kr	Medlem som är studerande och inte avlagt akademisk examen
	60 kr	Medlem som uppnått eller under året uppnår 65 års ålder.

Svenska statistikersamfundet har utöver de personliga medlemmarna drygt 40 institutionsmedlemmar. Statistiska föreningen har motsvarande möjlighet, men inga sådana medlemmar för närvarande.

3 Gruppens överväganden

3.1 Den nya föreningens syfte och verksamhet

Den nya föreningen bör rikta sig till alla personer med intresse för statistik – statistiker, statistikanvändare, statistikproducenter och personer med allmänt intresse för statistik. Verksamheten ska främja statistisk vetenskap och dess tillämpningar samt gynna erfarenhetsutbyte och debatt. Arbetsgruppen anser att det är önskvärt att nuvarande föreningars grundläggande verksamhetsidéer bibehålls och att medlemsaktiviteter som seminarier, konferenser, workshops, sommarskolan, pris till årets statistiker och årets yngre statistiker samt en bra medlemstidskrift fortsätter.

Speciella kommittéer och arbetsgrupper bestående av utsedda och engagerade medlemmar kan bildas för viss verksamhet. Ett exempel på detta är den utbildningskommitté som idag är aktiv inom Svenska statistikersamfundet och vars arbete definitivt bör fortsätta inom den nya föreningen. Ett exempel på en ny kommitté som skulle kunna bildas är en grupp som arbetar med etiska frågor inom statistikområdet.

En av utgångspunkterna för arbetsgruppen har givetvis varit att behålla det som fungerar bra i nuvarande föreningar och samtidigt utnyttja fördelarna med en större och bredare förening.

Vad den enskilda medlemmen vinner på ett samgående
En förening är självklart vad medlemmarna gör den till. Detta gäller i än högre grad en nybildad förening, även om den bygger på en lång tradition. Det är alltså inte i förväg givet vad den enskilda medlemmen kommer att vinna på ett samgående. Den nya föreningens infrastruktur kan dock skapa bättre förutsättningar för att tillvarata medlemmarnas intressen.

En enskild medlem, som kanske är den enda statistikern på sin arbetsplats, ska känna en tillhörighet till yrkeskåren och få chans att knyta kontakter med statistiker som arbetar med liknande frågeställningar. En nystart skulle också kunna locka till ett större engagemang bland fler medlemmar.

Det är viktigt att knyta ihop teoretiker och användare – vi kan definitivt lära oss av varandra och ett större kontaktnät och djupare förståelse för statistik skapar fler arbetstillfällen. Diskussion om statistiska problem inom tillämpningsområden kan leda till ny spännande metodutveckling.

En sammanhållen förening ger möjligheter:
- att hålla en högre profil i allmän debatt
- att agera vid uppenbart missbruk av statistik
- att bli remissorgan inom statistikområdet

En bredare ämnestäckning ger möjligheter:
- att stimulera till en djupare och bredare dialog mellan statistiker och användare
- att erbjuda sektioner med fler olika inriktningar

En bredare geografisk spridning ger möjligheter:
- att erbjuda fler aktiviteter i hela Sverige
- att stimulera till skapande av lokala nätverk

Ett större medlemsantal ger möjlighet:
- att arrangera fler och mer varierade konferenser, seminarier etc.
- att erbjuda nya vidareutbildningsaktiviteter
- att få bredare rekryteringsbas till styrelse, kommittéer m.m.

En starkare ekonomi ger möjlighet:
- att hålla en högre kvalitet på service etc. för samma medlemsavgift
- att bättre marknadsföra statistikämnet
- att utveckla bättre hemsida och medlemsregister

3.2 Den nya föreningens namn

Föreningens namn har varit en viktig fråga för samarbetsgruppen. Gruppens utgångspunkt har varit att namnet väl ska spegla den nya föreningens verksamhet och att inte någon av de existerande föreningarna ska känna sig som förlorare. Det nya namnet bör alltså innehålla element från båda de gamla föreningarnas namn.

Ordet statistik bör självfallet vara med i namnet (inte statistiker eftersom den nya föreningen är öppen för alla med intresse för statistik). Som ”andraled” diskuterades förbund, förening, samfund och sällskap.

Ett antal förslag togs fram som gick ut på informell remiss till styrelseledamöterna i de två föreningarna. Många olika synpunkter kom fram och med ledning av de svar som kommit in har namnet **Svenska statistikföreningen** valts. Samarbetsgruppen anser att detta är ett bra förslag som väl uppfyller kriterierna för ett lämpligt namn.

Svenska statistikersamfundet har det engelska namnet Swedish Statistical Association. Statistiska föreningen har inget officiellt namn på engelska, men använder Swedish Statistical Society. Arbetsgruppen anser att den nya föreningens engelska namn skall vara en så ordagrann översättning som möjligt, lämpligen Swedish Statistical Society.

3.3 Den nya föreningens organisation

De flesta ansvarsfrågorna i den nya föreningen, t.ex. kring medlemsavgifter och tidskrift är av den karaktären att de bör hanteras i vanlig ordning av styrelse/årsmöte i den nya föreningen. Inte desto mindre vill arbetsgruppen ge ett antal riktlinjer.

Sektioner
Arbetsgruppen anser att det är en styrka om den nya föreningen har livaktiga sektioner för olika områden. På en informell förfrågan har Svenska statistikersamfundets tre sektioner svarat att de ser det naturligt att gå in oförändrade i den nya föreningen. Ett formellt beslut om detta bör fattas av såväl sektioner som den nya föreningen.

På initiativ från enskilda medlemmar eller grupper av medlemmar kan och bör nya sektioner bildas. Inför bildandet av den nya föreningen bör medlemmarna särskilt uppmuntras att komma med förslag.

Exempel på tänkbara sektioner kan vara inom området utbildning och forskning samt användare och/eller producenter av statistik. Nya sektioner kan också bildas genom att föreningar inom närliggande områden ansöker om inträde i organisationen.

Arbetsgruppens förslag rör i första hand den nya Svenska statistikföreningen (moderföreningen) men också dess relationer till sektionerna.

Medlemskap
Som framgår av föreningens syfte bör den vara öppen för alla med ett intresse för statistik. Vid en övergång erbjuds alla medlemmar i de två gamla föreningen att bli medlemmar i den nya föreningen.

I dag finns möjlighet att vara medlem i Surveysektionen och Sektionen för industriell statistik utan att vara medlem i Svenska statistikersamfundet. Ett skäl till detta kan vara att Svenska statistikersamfundet i praktiken kräver 60 poäng i statistik för medlemskap och att sektionerna också vänder sig till ”icke-statistiker”.

Kriterier av denna typ kommer inte att finnas i den nya föreningen. I den nya föreningen är det därför logiskt att medlemskap i moderorganisationen är obligatoriskt för samtliga medlemmar. Systemet med inval strider också mot kriterierna för att vara en ideell allmännyttig förening (se vidare avsnitt 3.4 om Ekonomiska och juridiska frågor). I den nya föreningen kommer det således att vara möjligt för alla som vill främja föreningens syften att bli medlemmar.

Samarbetsgruppen anser att möjlighet till institutionsmedlemskap bör finnas även i den nya organisationen. Institutionsmedlemmarna ger både ett tillskott av intäkter och ett sätt att sprida information om föreningens verksamhet. Ett viktigt incitament för ett företag/institution att idag bli institutionsmedlem i Svenska statistikersamfundet är att få rabatt på e-postutskick av platsannonser till föreningens medlemmar.

Att vara institutionsmedlem kan t.ex. innebära:
- att få rabatt vid försäljning av medlemmarnas adresser
- att få information per e-post eller vanlig post (inklusive medlemstidskrift)
- att få rabatt till maximalt två anställda vid deltagande i föreningens arrangemang

I både Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet finns idag ständiga medlemmar, i Statistiska föreningen dessutom frimedlemmar (personer födda senast 1926). Arbetsgruppen anser att dessa skall få behålla sin status och alltså vara befriade från årsavgift i den nya föreningen.

Statistiska föreningens styrelse har möjlighet att utse hedersledamöter. Gruppen anser att denna medlemsform skall finnas också i den nya föreningen.

Medlemsavgifter
Eftersom medlemskap i moderföreningen är obligatoriskt bör en grundavgift för detta medlemskap tas ut. Därtill kommer en mindre avgift för att bli medlem i en sektion. Den extra avgiften för medlemskap i en sektion motiveras av att den specifika verksamhet som bedrivs i sektionen ska finansieras.

Det möter i princip inga hinder för en individ att vara medlem i flera sektioner. I praktiken kan det dock finnas inträdeskrav för den enskilda sektionen.

Arbetsgruppen anser att medlemsavgiften i moderorganisationen till en början ska motsvara avgiften i nuvarande föreningar, dvs. maximalt 130 kr. Gruppen rekommenderar också att medlemsavgiften i sektionerna inte överstiger hälften av avgiften i moderorganisationen.

Den nya föreningen är tänkt att ha verksamhet över hela landet med arrangemang även utanför huvudstadsområdet. Samarbetsgruppen föreslår därför inte särskild (rabatterad) medlemsavgift för medlemmar utanför Storstockholmsområdet.

En ytterligare fråga är om den nya föreningen skall ha särskilda avgifter för studerande, pensionärer etc. Arbetsgruppen anser att differentierade avgifter för sådana grupper bör finnas, men att beslut i denna fråga, liksom i alla frågor om medlemsavgiftens storlek, skall tas av föreningens årsmöte.

I Svenska statistikersamfundet är medlemsavgiften för institutionsmedlemskap 10 gånger ordinarie medlemsavgift om antalet medlemmar på arbetsplatsen är minst fyra. Om antalet medlemmar är färre än fyra är kostnaden hälften så hög. Samarbetsgruppen anser att en liknande modell kan tillämpas även i den nya föreningen.

Löpande verksamhet
Samarbetsgruppen bedömer att den löpande verksamheten (t.ex. uppdatering av medlemsregister, medlemsutskick, uppdatering av hemsida och löpande ekonomisk redovisning) kommer bli omfattande i den nya föreningen. Samarbetsgruppens anser att en frånskiljning av vissa administrativa uppgifter från det ordinarie styrelsearbetet skulle kunna bidra till att styrelsen kan fokusera på de övergripande strategiska frågorna. Gruppen ser det därför som rimligt att köpa in sådana tjänster. Det blir dock den nya föreningens uppgift att avgöra om en förstärkning av denna typ bör ske och vilket alternativ som i så fall väljs.

Om den nya föreningen väljer att lägga ut vissa administrativa uppgifter finns det olika alternativ att välja på. En lösning är att köpa in de administrativa tjänster man är intresserad av ett externt företag. Det gör exempelvis Nationalekonomiska föreningen som låter en servicebyrå sköta medlemsregistret och utskick av föreningens tidning. En annan tänkbar lösning är att hyra in personal från ett bemanningsföretag under perioder av året då verksamheten är som mest hektisk.

Ett tredje alternativ är att föreningen deltidsanställer en person exempelvis en student eller pensionär. Slutligen kan föreningen köpa in sig hos t.ex. någon av de statistiska/matematisk statistiska institutionerna med en överkapacitet på det administrativa området. En rundringning till ett urval av de statistiska/matematiska institutionerna har det visat att det finns ett visst intresse för denna lösning.

Samarbetsgruppen rekommenderar det sistnämnda alternativet, alltså att undersöka möjligheten att köpa in sig på någon lämplig institution.

Oavsett vilket alternativ som väljs måste naturligtvis en eventuell förstärkning av administrationen finansieras. En större medlemsbas i den nya föreningen och det faktum att båda föreningarna idag har en god ekonomi ger ett visst utrymme. Samarbetsgruppen uppskattar tjänstens omfattning till 10-20 procent av en heltid.

3.4 Juridiska och ekonomiska frågor

Civilrättsliga regler
Den nya föreningen bör vara en juridisk person, eftersom detta har uppenbara fördelar. Om en förening inte är en egen juridisk person, har den t.ex. inte rättskapacitet. Medlemmarna i sådan förening har ansvar för föreningens skulder och andra förpliktelser. Avtal som träffas i sådan förenings namn skulle inte vara bindande för föreningen, utan ansvaret skulle vila på de personer som ingått avtalet (styrelsen).

För att en ideell förening – som arbetsgruppen föreslår att den nya föreningen skall vara – ska bli en juridisk person krävs att den har antagit stadgar av en viss fullständighet och valt en styrelse som kan företräda föreningen mot tredje man. Att föreningen är en juridisk person innebär att den kan ha tillgångar och skulder, ingå avtal och vara part inför domstolar och myndigheter.

Enligt Skatteverket kan en förening med omfattande verksamhet ha sektioner med egen kassaförvaltning och sektionsansvariga som har viss beslutanderätt. En sådan sektion är normalt inte en juridisk person. Dessa sektioners verksamhet är i så fall endast en del av moderföreningens verksamhet. Moderföreningen har då ansvar för sektionernas verksamhet och deras tillgångar, skulder, intäkter och kostnader samt för att eventuella förpliktelser redovisas i föreningens räkenskaper.

Samarbetsgruppen anser därför att även sektionerna bör bilda egna juridiska personer. I annat fall betraktas de, enligt ovan, som en del av moderföreningens verksamhet vilket öppnar för oklarheter i ansvarsfrågor. Moderföreningens styrelse kan visserligen delegera teckningsrätt till en person i en sektionsstyrelse men civil- och skatterättsligt är det alltid den juridiska personens företrädare, alltså moderföreningens styrelse, som är ansvarig.

Om sektionerna bildar egna juridiska personer måste de ha självständiga räkenskaper, precis som Svenska statistikersamfundets sektioner har idag, eftersom en juridisk person själv ansvarar för sina skatter och avgifter.

Bildande av juridisk person
För att en förening ska kunna bilda en juridisk person krävs, som tidigare nämnts, att föreningen antar stadgar och väljer styrelse; mer information finns i bilaga 1. Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet är i dagsläget egna juridiska personer men beträffande sektionerna varierar detta – FMS är en egen juridisk person medan de två andra sektionerna inte är egna juridiska personer. I samband med att en förening ansöker om ett organisationsnummer prövar Skatteverket om den juridiska personen bildats på rätt sätt. Bedömer Skatteverket att så är fallet godkänns och registreras föreningen samt erhåller ett organisationsnummer.

I definitionen av juridisk person ligger att denna ska kunna ingå avtal och vara part inför domstolar och myndigheter. För att kunna det krävs att den är självständig och har fullständig kontroll över beslut.

En juridisk person måste ha ett säte, alltså en geografisk anknytning till ett skattekontor.

Konsekvenser för Svenska statistikersamfundets sektioner
Svenska statistikersamfundets surveysektion ansökte när den bildades om att bli en egen juridisk person men detta godkändes inte av Skatteverket. Tyvärr finns ingen dokumentation av sektionens diskussion med Skatteverket i detta ärende. I alla nuvarande sektioners stadgar står att respektive sektion är ”en sektion inom Svenska statistikersamfundet” samt att ”stadgeändringar ska godkännas av Svenska statistikersamfundet”. Troligen utgör den sistnämnda skrivningen det stora problemet, eftersom den innebär en inskränkning av sektionens förmåga att kunna ta självständiga beslut.

Den paragraf som finns i Svenska statistikersamfundets stadgar ”Samfundet och dess styrelse har inget ekonomiskt ansvar för sektionernas verksamhet” kan därför enbart gälla FMS. Formuleringen som sådan indikerar att oklarheter finns vad gäller ansvarsfrågor mellan Svenska statistikersamfundet och dess nuvarande sektioner. Sådana oklarheter bör undvikas i den nya föreningen.

För att en sektions ställning ska bli juridiskt självständig i den nya föreningen och därigenom göra det möjligt för den att bilda en egen juridisk person anser arbetsgruppen att nuvarande sektionsstadgar skall ändras. I stället för skrivningar i sektionsstadgarna av typen ”stadgeändringar ska godkännas av Svenska statistikersamfundet” ska moderföreningens stadgar stipulera villkoren för föreningar som ska vara med i egenskap av sektioner; om en sektion sedan inte lever upp till kraven bör den kunna uteslutas. Jämför med att Svenska statistikersamfundet själv är medlem i European Mathematical Society (EMS) och European Courses of Advanced Statistics (ECAS) och att dessa föreningar inte har granskat Svenska statistikersamfundets stadgar.

Skatterättsliga regler
Huvudregeln är att en ideell förening är skattskyldig i samma omfattning och enligt samma allmänna regler som andra juridiska personer. Intäkter i form av medlemsavgifter och bidrag är dock alltid skattefria. En ideell förening som uppfyller kraven för att beskattas enligt en *allmännyttig* ideell förening erhåller dock gynnsammare skatteregler, jämför bilaga 1.

Skatteverket prövar varje juridisk person individuellt genom att studera deklarationen samt resultat- och balansrapporten i samband med föreningens årliga taxering. Uppfyller den ideella föreningen kraven blir föreningen så kallat inskränkt skattskyldig, dvs. skattskyldig bara för vissa inkomster. Allmännyttiga föreningar är alltså undantagna skattskyldighet för rörelseverksamheter som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål (exempelvis entréavgift till statistikseminarium eller caféverksamhet i samband med sådana).

Näringsverksamhet och gynnsammare skatteregler
Den nya föreningen föreslås fortsätta med försäljning av adressuppgifter av det slag som idag görs i Svenska statistikersamfundet. En sådan verksamhet kan inte sägas vara nära knuten till föreningens ändamål/verksamhet, vilket medför att den ses som rörelse (näringsverksamhet). Detta innebär att även om föreningen uppfyller de krav som ställs för att erhålla gynnsammare skatteregler, så kommer beskattning på vinsten av denna rörelse att ske. Moderföreningen kan förstås bedriva flera rörelser (exempelvis både försäljning av

adresser och ta inträde till statistikseminarium) och varje rörelse i en allmännyttig förening bedöms individuellt. Det innebär att olika rörelseintäkter i en allmännyttig förening kan beskattas olika.

Sektionerna i den nya föreningen kan som egna juridiska personer förstås uppfylla kraven för att bli inskränkt skattskyldiga utan att moderföreningen gör det.

Som diskuterats ovan kan föreningen komma att finansiera administrativa uppgifter. I sådant fall kan avdrag för en kostnad göras i inkomstskattedeklarationen, men enbart i den utsträckning som kostnaden är knuten till näringsverksamheten. Kostnad förknippad med ideell verksamhet (till exempel arvode till medlemstidskriftens redaktör) kan aldrig dras av.

Verksamhetsårets förläggning
Svenska statistikersamfundet har ett verksamhetsår som sträcker sig mellan 1 september år t till 31 augusti år t+1. Statistiska föreningen har verksamhetsår som överensstämmer med kalenderår. I en förening utan näringsverksamhet kan verksamhetsårets förläggning vara mer eller mindre en smaksak, men vid mer omfattande näringsverksamhet är kalenderår att föredra. Detta hänger samman med hur beskattningen sker.

Skatteverket tillåter deklaration avseende brutet verksamhetsår men beskattningsår är alltid kalenderår. Därför är det en stor fördel om verksamhetsår och beskattningsår överensstämmer eftersom det då blir betydligt enklare att följa föreningens ställning (fordran eller skuld) gentemot Skatteverket.

Finansiering av föreningens verksamhet
Intäkter från medlemsavgifter, konferenser etc. samt från försäljning av medlemmarnas adresser till företag och institutioner förväntas finansiera föreningens verksamhet. Kostnaden för den del av föreningens verksamhet som kan betraktas som löpande (i huvudsak medlemsregister, medlemstidskrift och hemsida) måste rymmas inom budget inför varje verksamhetsår.

Svenska statistikersamfundet har de senaste verksamhetsåren haft intäkter från försäljning av adresser i storleksordningen 180 000 kronor (varav 28 % ska betalas i inkomstskatt) och intäkter från medlemsavgifter uppgått till i storleksordningen 160 000 kronor. Statistiska föreningen har intäkter från medlemsavgifter uppgående till i storleksordningen 35 000 kronor. Statistiska föreningen säljer sina medlemmars adresser i mycket begränsad omfattning.

Det är inte orimligt att anta att intäkterna från försäljning av medlemmarnas adresser kommer att öka i den nya föreningen eftersom utskicken kommer att nå fler mottagare. Dessutom kan utskicken i framtiden hålla högre kvalitet, eftersom det i ett nytt register också kommer att finnas möjlighet till riktade utskick, dvs. att beställaren väljer målgrupp inom föreningen.

Finansiering av sektionernas verksamhet
De tre nuvarande sektionerna förs som redan nämnts över till moderföreningen och behåller sina respektive tillgångar. För att stimulera bildandet av nya sektioner inom moderföreningen föreslår samarbetsgruppen att nya sektioner bildas på den nya föreningens första årsmöte erhåller ett startbidrag. Startbidraget för större sektioner, t.ex. sådana som täcker stora delar av de nuvarande föreningarnas intresseområden (och alltså kan förväntas få stora medlemsantal) föreslås kunna få upp mot 100 000 kronor. En sektion som bildas senare kan ansöka om startbidrag; beslut om ett eventuellt sådant tas på moderföreningens årsmöte. I

övrigt har alla sektioner självständig ekonomi och beslutar t.ex. om vilken sektionsmedlemsavgift som ska tas ut.

Eventuellt kvarvarande tillgångar vid en upplösning av Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet
Varken Statistiska föreningen eller Svenska statistikersamfundet har någon skrivning i stadgarna om vad som skall ske med föreningens tillgångar vid dess upplösning. Följaktligen måste respektive årsmötet ta beslut om hur kvarvarande tillgångar ska behandlas. Tillgångar i form av kontanter kan skänkas till annan juridisk person – lämpligen den nya föreningen – utan att beskattning sker. Vad gäller värdepapper, t.ex. de obligationer som Svenska statistikersamfundet har, sker dock så kallad uttagsbeskattning.

3.5 Den nya föreningens stadgar

Stadgarna för Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet är relativt lika och utgör naturliga utgångspunkter då ett förslag till stadgar för den nya föreningen ska utformas. Vidare ställer de civilrättsliga reglerna för ideella föreningar och juridiska personer krav på innehållet i föreningens stadgar, t.ex. att de ska innehålla namn, ändamål och bestämmelser om hur beslut i föreningens angelägenheter ska fattas (se avsnitt 3.4).

För att förtydliga föreningens verksamhet och syfte finns en ändamålsparagraf. Denna är viktigt inte minst för att föreningen skall kunna uppfylla ändamålskravet för allmännyttiga föreningar.

Öppenhetskravet för allmännyttiga föreningar medför vidare kravet på att alla som delar föreningens målsättningar och vill följa dess stadgar skall få bli medlemmar. Invalsförfaranden eller krav på viss formell kompetens hos medlemmar är alltså inte tillåtet i en allmännyttig förening.

Samarbetsgruppen föreslår att styrelsen består av ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör och en representant från varje sektion. Därutöver kan det finnas upp till tre övriga ledamöter. Möjligheten att välja övriga ledamöter har till syfte att få en tillräckligt stor styrelse ifall antalet ledamöter som representerar sektioner är litet. Om antalet sektioner ökar kan antalet övriga ledamöter alltså minskas. Styrelsens storlek och sammansättning bestäms av årsmötet på förslag av valberedningen respektive de olika sektionerna.

Samarbetsgruppen har diskuterat frågan om mandatperiodens längd, men funnit det enklast om val av hela styrelsen sker för ett år i taget. I normala fall bör dock omval ske så att en ledamot normalt är styrelseledamot i minst två år.

Förslaget om reglerna kring årsmötet följer i stort motsvarande regler för Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet. Två punkter har kommit till i samarbetsgruppens förslag, dels ”Fråga om mötets behöriga utlysande” och dels ”Fastslående av dagordningen”.

Formuleringen att årsmötet skall ”utlysas” minst två månader före mötet, i stället för som tidigare att det ”kallas” till årsmötet, syftar till att utlysningen skall kunna ske via föreningens hemsida.

Det är viktigt att valberedningen tar hänsyn till att en viss kontinuitet i styrelsearbetet upprätthålls. Det är också viktigt att valberedningen lägger vikt vid kravet att styrelsen skall ha en bred förankring i föreningens verksamhet och att det vid årsmötet finns förslag på

styrelseledamöter som är beredda att avsätta rimlig tid och engagemang för styrelsearbetet. För att betona kraven på en styrelse och vikten av dessa krav kan samarbetsgruppen tänka sig att en instruktion till valberedningen utarbetas. Initiativ till detta får i så fall tas av föreningens styrelse.

Eftersom varje sektion föreslår en styrelsemedlem var, är det viktigt med samråd mellan moderföreningens och sektionernas valberedningar.

Den nya föreningen föreslås som redan nämnts ha ett verksamhetsår som sammanfaller med kalenderår.

Gruppen föreslår att institutionsmedlemmar inte skall ha rösträtt, i likhet med den paragraf som Svenska statistikersamfundet just infört i sina stadgar.

Förslaget till skrivning om föreningens sektioner motiveras av resonemanget i avsnitt 3.4. Notera också att det är grupper av medlemmar som kan bilda en sektion. Det innebär bl.a. att en medlem i en sektion också måste vara medlem i moderföreningen.

En speciell punkt om föreningens upplösning eller samgående med annan organisation har lagts till i stadgarna. Kravet på att två på varandra följande årsmöten skall fatta beslut om sådan förändring finns kvar från stadgarna för Svenska statistikersamfundet. Samarbetsgruppen anser att denna inbyggda tröghet ger en säkrare beslutshantering. En skrivning har – med hänsyn till Skatteverkets synpunkter – lagts till om ett särskilt beslut om hur föreningens kvarvarande medel skall hanteras vid föreningens upplösning.

3.6 Övergången till en ny förening

En ny förening bör starta sin verksamhet så snabbt som möjligt, men i praktiken kan detta inte ske förrän ett tag in på 2008. Samarbetsgruppen anser nämligen att det är viktigt att den nya föreningen formellt bildas vid ett konstituerande sammanträde, som också blir det första årsmötet för den nya föreningen. Dessutom krävs en viss övergångsperiod för att förbereda alla frågor vid årsmötet, liksom för den juridiska övergången. Detta årsmöte bör hållas enligt stadgarna för den nya föreningen, alltså i mars. Det kan vara lämpligt att förlägga mötet så tidigt i månaden som möjligt.

Att detta första möte hålls en bit in på 2008 är inget problem. Statistiska föreningen har ju alltid haft detta arrangemang, och Svenska statistikersamfundet ett liknande arrangemanget (ett årsmöte någon månad in på aktuellt verksamhetsår). Det är också det enda praktiskt möjliga under kommande år om verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning samt revisionsberättelse skall kunna vara färdigt till årsmötet.

Arbetsgruppens förslag innebär att det uppkommer en övergångsperiod mellan ett eventuellt beslut om ny förening på Svenska statistikersamfundets årsmöte i oktober och den nya föreningens första möte i början på mars.

Gruppen föreslår att de nuvarande föreningarna fungerar på vanligt sätt under övergångsperioden och avvecklas i samband med den nya föreningens bildande. Detta innebär i sin tur att båda föreningarna utser styrelser på vanligt vis vid årsmötena år 2007 samt ger dem uppdrag att genomföra samgåendet. Statistiska föreningens styrelse sitter alltså drygt en normal mandatperiod medan Svenska statistikersamfundets styrelse sitter knappt en halv.

Samtidigt måste bl.a. förberedelserna till det första mötet göras i samråd mellan föreningarna. Samarbetsgruppen i föreslår därför att de två föreningarnas styrelser så snabbt möjligt efter Svenska statistikersamfundets årsmöte bildar ett gemensamt verkställande utskott under övergångsperioden. Utskottet innehåller medlemmar från båda styrelserna (däribland de båda ordförandena) och konstituerar sig själv.

Det finns två principiella vägar för utskottet att fatta beslut. Endera överför båda styrelserna formellt sin beslutsrätt på det verkställande utskottet eller också fattas de formella besluten av respektive styrelse på förslag av utskottet. Det senare sättet medför minst våld på den normala beslutsordningen och är därför gruppens förslag. Det förutsätter att styrelserna kan fatta beslut relativt snabbt, helst per capsulam.

Samarbetsgruppen föreslår vidare att båda föreningarna kallar till ett sista, extra årsmöte under första halvåret 2008 för att besluta om ansvarsfrihet för respektive styrelse under dessa perioder. Gruppen har diskuterat att lägga de gamla föreningarnas sista möte samma dag som den nya föreningens första möte, men funnit att detta skulle vara omöjligt, eftersom material till dessa möten (redovisning för perioden, revisorernas rapport) inte skulle kunna tas fram. För att uppmuntra till deltagande i dessa extra årsmöten borde de läggas på samma dag och kombineras med lämpligt föredrag.

Arbetsgruppen rekommenderar vidare att den nya föreningens första möte läggs i Stockholmstrakten för att maximera antalet potentiella deltagare samt att det ordnas ett antal intressanta föredrag för att locka till så stort deltagande som möjligt.

Under perioden mellan Svenska statistikersamfundets årsmöte och den nya föreningens första årsmöte fungerar alltså det verkställande utskottet i princip som en interimsstyrelse för den nya föreningen. Den bör dock inskränka sig till praktiska frågor i samband med samgåendet, förberedelse av det första årsmötet och löpande frågor

Målet för det verkställande utskottet och för de gamla styrelserna bör vara att medlemmarna i de båda föreningen inte märker någon försämring under övergångsperioden. Statistiska föreningen bör t.ex. ha medlemsmöten som vanligt och information nå medlemmarna som vanligt.

Praktiska frågor i samband med samgåendet innefattar att man ansöker om ett nytt organisationsnummer, att nya bankkonton öppnas etc. Vidare bör en ny hemsida skapas så snabbt som möjligt och en ny tidskrift startas. Medlemsregistren skall samordnas och försäljning av adresser fortsätta. Föreningarnas arkiv skall slås samman (och eventuellt förtecknas). Utskottet får själv avgöra hur snabbt olika åtgärder kan genomföras.

De två styrelserna skall också sköta de formella uppgifterna i samband med att föreningarna upphör, som att avsluta föreningarnas bankkonton m.m.

Förberedelse av första årsmötet innefattar förslag till budget (inklusive medlemsavgifter) för 2008 samt ett översiktligt förslag till verksamhet. Utskottet ansvarar också för arrangemangen omkring årsmötet (kallelser, program, etc.). Om utskottet finner det lämpligt kan en subventionerad lunch eller middag ingå i arrangemanget.

En viktig punkt på det första årsmötet är att bestämma vilka sektioner som skall finnas och vilka eventuella startbelopp de nya sektionerna skall få. Svenska statistikersamfundets nuvarande sektioner förutsätts följa med till den nya föreningen och behålla sina tillgångar (se avsnitt 3.3.) Det verkställande utskottet bör stimulera processen för att skapa nya sektioner och när denna process är klar ge ett förslag till årsmötet.

Vid årsmötet skall naturligtvis styrelse för den nya föreningen väljas. Samarbetsgruppen föreslår att de två föreningarnas valberedningar samverkar i denna process.

En principskiss för övergångsperioden ges i figur 2 på sidan 24.

3.7 Beslut av föreningarnas årsmöten år 2007

Den stora punkten för båda årsmötena är självklart frågan om samgående eller ej. Om någon förening säger Nej till samgående behövs naturligtvis inga andra beslut i frågan (men föreningarnas styrelser bör ändå ta upp frågan om ett utökat samarbete). Vid ett Ja behövs ett antal följdbeslut.

Nya styrelser väljs som vanligt, men mandatperioderna bör vara fram till dess de gamla föreningarna avvecklas, alltså sista februari 2008. Båda föreningarna väljer valberedningar på vanligt vis.

Budgetar antas lämpligen för tiden fram till sista februari 2008 för båda föreningarna. Det är inte lämpligt att någon av föreningarna tar ut medlemsavgift under början av 2008. De aktuella budgetarna kan alltså komma att bli underbalanserade.

Samfundets sektioner bör söka komma ”i fas” med den nya föreningens verksamhetsår så snabbt som möjligt. Ett sätt kan vara att välja styrelser för c:a ett och ett halvt år och bestämma budgetar för motsvarande tid.

Det är viktigt att de nya styrelserna för Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet på årsmötena får ett klart mandat att genomföra samgåendet och att bilda ett gemensamt verkställande utskott. Detta bör ingå i själva beslutet om samgående.

Observera att det är svårt för endera föreningen att fatta ett beslut som ens i detaljer avviker från det förslag som här presenteras. Om t.ex. Svenska statistikersamfundet vill göra några ändringar måste ju Statistiska föreningen fatta et nytt beslut. Arbetsgruppen föreslår att om något väsentligt ändringsförslag kommer upp, väljer man istället att ge sin styrelse i uppgift att verka för detta förslag i det fortsatta praktiska arbetet med samgående. För att ta ett exempel: Eftersom den nya föreningens stadgar skall antas av det första årsmötet, så kan mindre ändringar i dem förhållande till förslaget göras vid detta möte.

4 Gruppens förslag

Samarbetsgruppen föreslår att en ny, sammanslagen förening kallad Svenska statistikföreningen bildas. Bildandet sker vid ett möte i början av mars 2008.

4.1 Den nya föreningens syfte och verksamhet

Föreningens verksamhetsidé
Föreningens verksamhet riktar sig till alla som arbetar med statistik (statistiker, statistikanvändare och statistikproducenter) samt till personer med allmänt intresse för statistik.

Föreningens ändamål är att:
a) främja forskning och utbildning inom statistisk vetenskap
b) främja sund tillämpning av statistiska metoder
c) främja erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling
d) utgöra ett forum för diskussion avseende statistiska tillämpningar och etiska frågor inom statistikområdet
e) väcka intresse bland allmänheten för statistik

Hur verksamhetsidén förverkligas
En medlemstidskrift utgör ett viktigt forum för vetenskap, erfarenhetsutbyte, diskussion och debatt. Tidskriftens redaktion ska bedriva en bred verksamhet som främjar utbytet mellan medlemmar inom olika forsknings- och tillämpningsområden. Debatt och diskussion om statistiska synsätt och etiska frågor bör vara en viktig ingrediens.

Föreningen anordnar medlemsaktiviteter, bl.a. möten, konferenser, sommarskolor, workshops och regelbundna seminarier som leder till både kompetensutveckling och utökat kontaktnät för medlemmar verksamma inom olika tillämpningsområden samt mellan universitet, företag och producenter av officiell statistik med flera.

Sektionernas verksamhet är ett bra exempel på en mer riktad aktivitet inom särskilda tillämpningsområden som leder till både fördjupning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte.

Samarbetsgruppen föreslår att det arbete som utbildningskommittén idag bedriver fortsätter. Kommitténs syfte är att arbeta med utbildningsfrågor inom grundutbildning, vidareutbildning och kompetensutveckling som berör både universitet och arbetsgivare. Kommittén bör även bedriva ett visst PR-arbete riktat mot grund- och gymnasieskolor. Föreningen bör vid behov bilda ytterligare kommittéer.

Föreningens verksamhet ska väcka ett intresse för statistikämnet genom att skapa debatt och förståelse för statistiska synsätt. Detta kan göras via kommittéer, i olika media, på hemsidan och i medlemstidskriften. Diskussion om etiska frågor inom statistikområdet bör också föras. En yrkesetisk kod, framtagen av föreningen, kan utgöra ett stöd för den enskilde medlemmen ute i arbetslivet.

4.2 *Den nya föreningens namn*

Samarbetsgruppen föreslår att den nya föreningen antar namnet Svenska statistikföreningen.

4.3 *Den nya föreningens organisation*

Föreningsstyrelsen består av ordförande, vice ordförande, kassör och sekreterare samt en representant från varje sektion. Dessutom kan ytterligare högst tre ledamöter tillkomma om behov finns.

Större och bredare arrangemang i form av konferenser och utbildningar genomförs av moderföreningen, eventuellt i samarbete med en eller flera sektioner. Moderföreningen hanterar också huvuddelen av det löpande arbetet och den gemensamma administrationen.

Ansvaret för en medlemstidskrift ligger i moderorganisationen; till dess redaktion knyts representanter för de olika sektionerna.

Figur 1 Principskiss över den nya föreningens organisation.

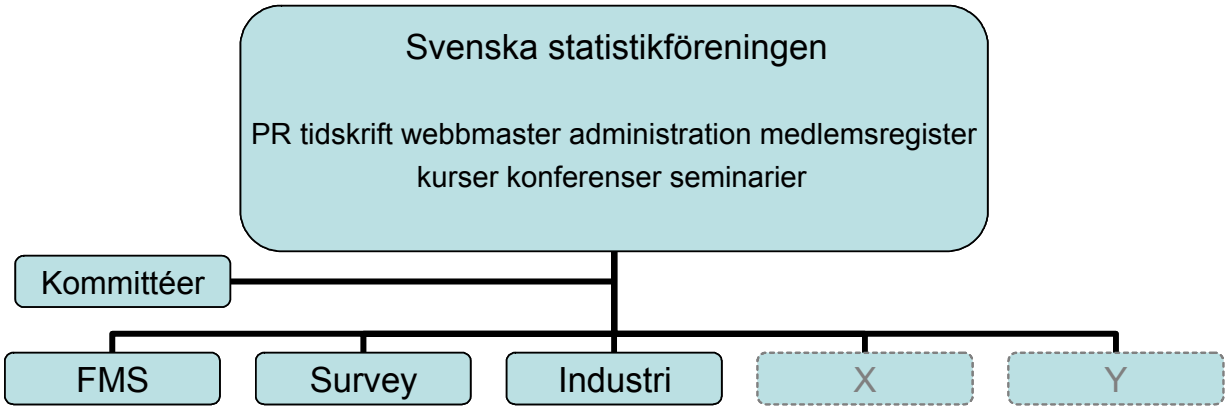

Sektioner
Inom föreningen kan bildas sektioner för olika intresseområden. En sektions ändamål måste stå i samklang med moderföreningens.

Vid föreningens bildande finns tre sektioner, nämligen de tre som idag finns inom Svenska statistikersamfundet, FMS, Surveysektionen samt Sektionen för industriell statistik.

Varje sektion är en egen juridisk person (se vidare i avsnitt 3.4 om juridik och ekonomi) och varje sektion har sina egna stadgar och styrelser. Det är upp till varje sektion att välja att t.ex. kräva viss akademisk nivå eller en särskild yrkesanknytning för medlemskap.

Sektionerna bedriver även fortsättningsvis sin verksamhet självständigt, och anordnar kurser, seminarier, workshops etc. inom sina respektive områden.

Förslag till ytterligare sektioner och ett eventuellt startbidrag till dessa tas vid föreningens årsmöte.

Medlemskap
En person är medlem Svenska statistikföreningen och kan också vara medlem i en eller flera sektioner. Alla som idag är medlemmar i Statistiska föreningen eller i Svenska statistikersamfundet (eller är direktmedlemmar i någon existerande sektion) erbjuds att bli medlemmar i den nya föreningen. Sektionerna gör lämpligen motsvarande erbjudanden.

De medlemmar som idag är heders- fri- eller ständiga medlemmar i någon eller båda föreningarna bör få samma status i den nya organisationen (dvs. inte behöva betala medlemsavgift). Studenter och pensionärer bör få rabatt på medlemsavgiften. Någon särskild (rabatterad) medlemsavgift för medlemmar utanför Storstockholmsområdet bör inte finnas.

Institutionsmedlemskap ska erbjudas till företag och institutioner. Villkoren för institutionsmedlemskaps bestäms av styrelsen. Institutionsmedlemskap innebär ej rösträtt vid årsmöte.

Medlemsavgifter
Beslut om medlemsavgifter (inklusive institutionsmedlemskap m.m.) tas på årsmötet.

Löpande verksamhet
Samarbetsgruppen föreslår att den nya föreningen överväger att låta viss administration i moderföreningen skötas i samarbete med något universitet/högskola. Aktuella administrativa göromål skulle kunna vara medlemsregister, utskick och inbjudningar, uppdatering av hemsida, ekonomiadministration, hantering av medlemsavgifter, administration av anmälningar och fakturering i samband med arrangemang. Samarbetsgruppen anser att omfattningen av dessa arbetsuppgifter rimligtvis utgör mellan 10-20 procent av en heltid.

4.4 Juridiska och ekonomiska frågor

Samarbetsgruppen föreslår att moderföreningen bildar en ny juridisk person och att Svenska statistikersamfundet och Statistiska föreningen upphör som juridiska personer. Sektionerna föreslås bilda egna juridiska personer vilket innebär att förändringar i de nuvarande sektionernas stadgar krävs.

Samarbetsgruppen föreslår att den nya föreningens verksamhetsår förläggs så att det sammanfaller med kalenderår.

Den basverksamhet som enligt förslaget kommer att bedrivas i moderföreningen, i huvudsak medlemstidskrift samt underhåll av medlemsregister och hemsida, finansieras genom medlemsavgifter (till moderföreningen), intäkter från försäljning av föreningens medlemmars adresser samt genom konferensavgifter.

Samarbetsgruppen föreslår vidare att Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet för över sina tillgångar till den nya moderföreningen.

De tre nuvarande sektionerna förs över till moderföreningen och behåller sina respektive tillgångar. Nya sektioner som bildas på den nya föreningens första årsmöte erhåller ett startbidrag om högst 100 000 kronor. En sektion som bildas senare kan ansöka om ett startbidrag; beslut om ett sådant bidrag tas av ordinarie årsmöte.

Samarbetsgruppen föreslår att sektioner inom moderföreningen har självständiga räkenskaper och själva beslutar om vilken sektionsmedlemsavgift som ska tas ut.

4.5 Den nya föreningens stadgar

Arbetsgruppen föreslår följande stadgar. Beslut om stadgar tas enligt ovan vid föreningens första möte.

§ 1 Föreningen
Svenska statistikföreningen är en oberoende ideell förening bestående av personer med intresse för statistik.

§ 2 Ändamål
Föreningens ändamål är att:

a) främja forskning och utbildning inom statistisk vetenskap
b) främja sund tillämpning av statistiska metoder
c) främja erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling
d) utgöra ett forum för diskussion avseende statistiska tillämpningar och etiska frågor inom statistikområdet
e) väcka intresse bland allmänheten för statistik

§ 3 Medlemmar
Alla som vill främja föreningens syften kan bli medlemmar genom att betala medlemsavgiften. Även institutioner och företag kan bli medlemmar på motsvarande grunder. Beslut om hedersledamöter fattas av föreningens årsmöte efter förslag från styrelsen.

§ 4 Styrelse
Föreningens styrelse utgörs av en ordförande, en vice ordförande, en sekreterare, en kassör samt en representant från varje sektion inom föreningen. Därutöver kan styrelsen ha upp till tre övriga ledamöter.

Ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör samt eventuella övriga ledamöter väljs av årsmötet för tiden från ett årsmöte till nästa årsmöte. Vid val av styrelse skall en bred förankring i föreningens verksamhetsområde eftersträvas. Representanterna från sektionerna utses av respektive sektion.

Kallelse till styrelsesammanträde skall tillsammans med ärendelista skickas av ordföranden till övriga ledamöter minst en vecka före sammanträdet. Styrelsen är beslutsmässig om minst hälften av ledamöterna är närvarande.

§ 5 Årsmöte

Föreningens årsmöte hålls före utgången av mars månad. Följande ärenden skall behandlas vid årsmötet:

1. Val av ordförande för årsmötet
2. Val av sekreterare för årsmötet
3. Val av medlem att jämte årsmötets ordförande justera årsmötesprotokollet
4. Fråga om mötets behöriga utlysande
5. Fastställande av dagordning
6. Styrelsens och revisorernas berättelser samt fråga om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen
7. Val av styrelse
8. Val av två revisorer och en revisorssuppleant
9. Val av valberedning om tre personer
10. Fastställande av medlemsavgifter att gälla för innevarande verksamhetsår
11. Fastställande av budget för verksamhetsåret

Årsmötet skall utlysas minst två månader i förväg.
Motioner skall lämnas minst en månad före årsmötet. Kallelse och ärendelista skall distribueras minst två veckor före mötet.

Extra årsmöte kan utlysas om styrelsen så beslutar eller om minst 100 medlemmar kräver det. Ett sådant extra årsmöte följer reglerna för ordinarie årsmöte. Dagordningen för extra årsmöte måste omfatta punkterna 1-5 ovan men tar i övrigt endast upp de ärenden som föranlett det extra mötet.

§ 6 Valberedning

Valberedningen skall till årsmötet framlägga förslag på styrelseledamöter som tillsätts av årsmötet samt förslag på revisorer och revisorssuppleanter.

§ 7 Revision

Verksamhetsåret avslutas den 31 december. Kassören lämnar räkenskaperna till revisorerna minst två veckor före årsmötet. Revisorerna skall till årsmötet avge en skriftlig berättelse över sin granskning av räkenskaperna och styrelsens förvaltning.

§ 8 Firmatecknare

Föreningens ordförande och kassör är firmatecknare var för sig.

§ 9 Beslut

Beslut vid årsmöte och styrelsesammanträde fattas med enkel majoritet utom vid ärenden enligt § 11. Vid årsmöte äger varje närvarande personlig medlem en röst. Institutionsmedlem äger inte rösträtt vid årsmöte. Omröstning sker öppet. Val sker dock med sluten omröstning om någon medlem begär det. Vid lika röstetal gäller den mening som ordföranden biträder. Vid sluten omröstning skiljer dock lotten.

§ 10 Sektioner

Sektioner för speciella grupper av medlemmar med en verksamhet som överensstämmer med föreningens kan bildas efter beslut av årsmötet. Sådan sektion skall vara en egen juridisk person med egna stadgar, egen styrelse, räkenskaper och revisorer. Om en sektion inte anses arbeta i föreningens anda kan den efter beslut på årsmötet uteslutas.

§ 11 Stadgeändring
Beslut om stadgeändring fattas på årsmöte och måste biträdas av minst två tredjedelar av de närvarande medlemmarna. Förslag om sådan ändring skall lämnas till styrelsen minst en månad före årsmötet och skall bifogas till den utskickade ärendelistan.

§ 12 Föreningens upplösning
Beslut om föreningens upplösning eller samgående med annan organisation regleras enligt § 11. Därutöver måste beslut om upplösning eller samgående med annan organisation fattas på två på varandra följande ordinarie årsmöten. Vid ett sådant beslut skall dessutom beslut fattas om hur föreningens kvarvarande tillgångar skall hanteras.

4.6 Övergången till en ny förening

Den nya föreningen bildas vid ett konstituerande möte i mars år 2008. Kallelse till detta möte sänds ut till alla medlemmar i Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet (inklusive sektioner).

Statistiska föreningens och Svenska statistikersamfundet styrelser sitter kvar fram tills den nya föreningen bildats och tar under denna tid beslut för respektive förenings räkning. Under första halvåret 2008 hålls sedan ett extraordinarie årsmöten i båda föreningarna.

De två styrelserna bildar ett gemensamt verkställande utskott, som under en övergångsperiod fr.o.m. Svenska statistikersamfundets beslut till det konstituerande mötet, samordnar de två föreningarnas agerande. Det verkställande utskottet fattar inga bindande beslut för respektive styrelses räkning, utan dessa fattar alla formella beslut. Det verkställande utskottet har tre uppgifter:
- hantera praktiska frågor i samband med samgåendet
- förbereda det första årsmötet
- sköta löpande frågor

Bland de praktiska frågorna i samband med samgåendet kan (utan rangordning) nämnas
- att samordna avvecklingen av föreningarna juridiskt och ekonomiskt
- att starta den nya föreningen juridiskt och ekonomiskt
- att bistå Svenska statistikersamfundets nuvarande sektioner i samband med förändringen
- att skapa ett nytt medlemsregister
- att skapa en ny medlemstidskrift utifrån de två nuvarande
- att starta en ny hemsida

I förberedelserna för årsmötet ligger, förutom alla praktiska arrangemang, att ta fram ett förslag till budget (inklusive eventuell administrativ tjänst) och till årsavgifter för 2008. Utskottet bör också uppmuntra bildandet av nya sektioner och ge årsmötet förslag till sådana.

Utskottet bör sträva att inte i onödan ta beslut som får långsiktiga konsekvenser.

Utskottet bör ha kontakt med de två valberedningarna för att förvissa sig om att dessa samarbetar kring ett förslag till ny ordinarie styrelse.

4.7 *Beslut av föreningarnas årsmöten år 2007*

Båda årsmötena tar upp frågan om samgående i en särskild punkt. Förslaget formuleras förslagsvis (exemplet avser Statistiska föreningen; Svenska statistikersamfundets förslag formuleras analogt):

Statistiska föreningen beslutar härmed att tillsammans med Svenska statistikersamfundet bilda den nya Svenska statistikföreningen. Statistiska föreningens tillgångar och åtaganden överförs i sin helhet till den nya föreningen. Föreningen uppdrar åt sin styrelse att enligt Förslag till samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet (2007-03-06) bilda ett verkställande utskott för att genomföra avvecklingen av Statistiska föreningen och bildande av Svenska statistikföreningen.

Föreningarna väljer på vanligt vis styrelse, revisorer och valberedning. Styrelserna väljs för tiden fram till det konstituerande sammanträdet med den nya föreningen.

Föreningarna fastställer på vanligt vis budget för tiden fram till den nya föreningens bildande; tidsperiodens längd blir dock ovanlig. Dessa budgetar är vägledande för arbetet under övergångsperioden.

Figur 2 Principskiss för beslut m.m. i samband med ett samgående mellan Statistiska föreningen och Svenska statistikersamfundet.

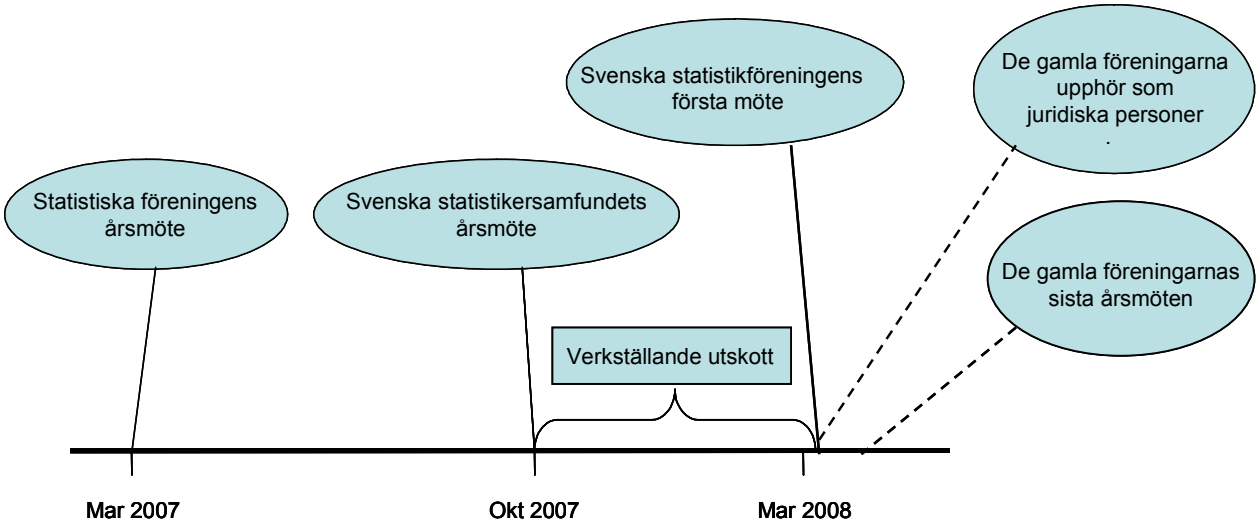

Bilaga 1

Skatte- och civilrättsliga regler för ideella föreningar

Ideell förening

En ideell förening kännetecknas av att ändamålet är ideellt och/eller dess verksamhet är ideell. Med ideellt ändamål menas att syftet inte är att främja medlemmarnas ekonomiska intressen.

Juridisk person

För att en ideell förening ska vara en juridisk person krävs att den har antagit stadgar av en viss fullständighet och valt styrelse. Stadgarna ska åtminstone ange föreningens namn, ändamål och hur beslut fattas. Att föreningen är en juridisk person innebär att den kan ha tillgångar och skulder, ingå avtal och vara part inför domstolar och myndigheter

När en juridisk person har bildats kan den juridiska personen ansöka om ett organisationsnummer hos Skatteverket. I samband med ansökan prövar Skatteverket om den juridiska personen bildats på rätt sätt. Om så är fallet registreras den juridiska personen och Skatteverket tilldelar den ideella föreningen kostnadsfritt ett organisationsnummer. Det är inte bara vid kontakt med Skatteverket som organisationsnummer krävs utan andra kan också kräva det, exempelvis bank och hyresvärd.

En juridisk person ansvarar själv för sina skatter och avgifter. Normalt sett ska varje juridisk person deklarera själv men undantag finns, till exempel för församlingar som deklareras genom kyrkliga samfälligheter (men detta hör till undantagen).

En juridisk person ska lämna deklaration årligen till Skatteverket. Bedrivs ingen näringsverksamhet ska endast uppgift om föreningens tillgångar, skulder, räntor/utdelningar och kapitalvinst deklareras (inkomstdeklaration nummer tre (I3)).

Skattskyldighet

Allmänna regler
Huvudregeln är att en ideell förening är skattskyldig i samma omfattning och enligt samma allmänna regler som andra juridiska personer. Enligt dessa föreligger skattskyldighet för inkomster som är av skattepliktig natur (t.ex. vinster vid avyttring av värdepapper och rörelseinkomster). För juridiska personer hänförs alla typer av skattepliktiga inkomster till inkomstslaget näringsverksamhet i beskattningshänseende. De skattepliktiga bruttointäkterna minus avdragsgilla kostnader beskattas efter en skattesats om 28 % (statlig inkomstskatt).

Med hänsyn till att föreningar ofta har någon form av ideell verksamhet är det vanligt att dessa också har inkomster som inte är av skattepliktig natur. Typiska sådana inkomster är medlemsavgifter samt bidrag och gåvor som är avsedda för den ideella verksamheten. Å andra sidan är kostnader som avser den ideella verksamheten inte avdragsgilla.

Undantagsregler
Från huvudregeln om skattskyldighet finns undantagsregler. Dessa innebär att föreningar som har ett allmännyttigt ändamål och dessutom uppfyller vissa andra krav blir skattskyldiga bara för vissa inkomster. Man säger att sådana föreningar är inskränkt skattskyldiga.
I det följande används benämningen ”allmännyttig förening” för de föreningar som uppfyller samtliga fyra krav för inskränkt skattskyldighet.

Allmännyttig förening

För att en ideell förening ska omfattas av de förmånliga reglerna ska den uppfylla fyra krav:
1 Ändamålskravet
Föreningen ska ha till huvudsakligt syfte att främja allmännyttiga ändamål. En definition av begreppet är sådana ändamål som enligt utbredd uppfattning i samhället är värda att stödja.
2 Verksamhetskravet
Föreningen ska i den faktiskt bedrivna verksamheten också till minst 90-95% tillgodose allmännyttiga ändamål (det räcker inte att det ändamål som anges i stadgarna är allmännyttigt).
3 Öppenhetskravet
En öppen förening kännetecknas av att ingen som delar föreningens målsättning och vill följa dess stadgar vägras inträde eller utesluts. Invalsförfarande kan inte tillämpas.
4 Fullföljdskravet
För att bli inskränkt skattskyldig krävs att föreningen aktivt fullföljer det allmännyttiga ändamålet. Fullföljdskravet är inriktat på förbrukning av inkomsterna och innebär att minst cirka 80 % av dessa ska förbrukas för den allmännyttiga verksamheten (spara på bankkonto godkänns inte). Skatteverket studerar förbrukningen under en femårsperiod.

Verksamheter som utgör rörelse

Skatterättsligt anses verksamhet som bedrivs självständigt, varaktigt och med vinstsyfte utgöra näringsverksamhet (rörelse). Detta gäller även ideella föreningar. Rörelseverksamhet anses normalt bedriven när det är fråga om en verksamhet som typiskt sett är rörelse - även i det fall föreningen endast eftersträvat kostnadstäckning.

Allmännyttiga föreningar är undantagna från skattskyldighet för vissa rörelseverksamheter, nämligen sådana som har naturlig anknytning till föreningens allmännyttiga ändamål eller av hävd – sett för landets föreningsliv i stort – har utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete.

För en allmännyttig förening är rörelseinkomster med naturlig anknytning i normalfallet skattefria. Rörelseinkomster som har karaktär av naturlig anknytning är sådana som kommer från verksamheter som är ett direkt led i främjandet av föreningens allmännyttiga ändamål eller som har annan naturlig anknytning till sådana ändamål.

En förvärvskälla kan omfatta flera rörelseverksamheter, såväl sådana som har karaktär av naturlig anknytning eller hävd, t.ex. bingo, reklam (normalt skattefria) och sådana som inte har den karaktären (normalt skattepliktiga).
Rörelseverksamheter som har ett ”inre sammanhang” anses ingå i en och samma förvärvskälla. Den avgörande bedömningen av skattskyldigheten för rörelseinkomster i en allmännyttig förening sker slutligen utifrån en huvudsaklighetsbedömning av varje förvärvskälla.

En förvärvskälla beskattas eller undantas från beskattning i sin helhet. Någon uppdelning av en förvärvskälla i en skattefri och en skattepliktig del sker således inte. För att undantas från beskattning krävs att förvärvskällan till huvudsaklig del - dvs. åtminstone 70-80% - omfattar inkomster som kommer från verksamheter som har naturlig anknytning/hävd. Om en förvärvskällas inkomster från verksamheter som inte har naturlig anknytning/hävd är större än 20-30 % av de totala inkomsterna i förvärvskällan blir följden att hela förvärvskällan beskattas, således även de däri ingående normalt skattefria inkomsterna.